

3. Бахчанян Г.С. Мотивація інтересу до занять фізичною культурою та спортом // Педагогіка і психологія. - № 4. – 1997. – С.41
4. Кузь В.І. Основи національного виховання. – К: ІВЦ «Київ», 1993.
5. Фізична культура: Навчальний посібник / під ред. В.А. Коваленко. -М.:Вид-во: АСВ, 2000. – С. 432 .

*Скалозуб О.М.*

## **ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Рівень мотивації навчальної діяльності є одним з визначальних факторів успішного оволодіння студентами іноземною мовою. Високий рівень мотивації може компенсувати низькій рівень знань, тоді як низький рівень мотивації не може бути компенсований будь-яким іншим компонентом, який визначає та впливає на рівень розвитку умінь та навичок. Тому складно переоцінити важливість комплексного, системного та науково-обґрунтованого впливу викладача на мотиваційну структуру навчальної діяльності студентів. Підтримання стійкого професійного інтересу до вивчення англійської мови сприяє найбільш успішному її оволодінню, оскільки висока мотивація є основною умовою успішного вивчення англійської мови, і це збільшує відповідальність викладача.

Опрацювання теоретичного матеріалу з проблеми мотивації навчальної діяльності дало змогу констатувати, що структура мотивації навчальної діяльності не є раз і назавжди сформованою, вона постійно змінюється. Формування мотивації є процесом виключно внутрішнім і ззовні можуть задаватись лише мотиватори, а не самі мотиви. Насправді мотивованою навчальна діяльність може бути лише за умови існування певної потреби і усвідомлення студентом можливості задоволення цієї потреби для спрямування своєї активності на виконання навчальних завдань.

Саме проблемі підвищення мотивації студентів присвячено цю статтю. При розробці системи роботи з метою підвищення мотивації увага зверталась на вікові характеристики, динаміку змін інтересів та індивідуальні особливості студентів, що мають безпосередній вплив на стратегію їх поведінки на практичних заняттях з англійської мови. Крім того, була врахована дія негативних факторів, що формують ставлення студентів до предмету та стримують їх активність.

Для ґрунтовнішого та глибшого аналізу ситуації, виявлення характерних особливостей структури мотиваційної сфери, було проведено анкетування серед студентів КІІ ДонНТУ, у якому взяло участь понад 100 осіб. Завдяки ретельному аналізу результатів було виявлено, що англійська мова користується популярністю, але більш важливими вважаються ті навчальні дисципліни, які безпосередньо пов'язані з майбутньою професією респондентів. Студенти ди-

ференціюють предмети за критерієм їх професійної значущості. Прямо пропорційною є залежність бажання вчити краще предмет від усвідомлення його важливості. Іншими словами, чим більш важливим студенти вважають для себе той чи інший навчальний предмет, тим вищою є їх готовність докласти зусиль для поліпшення знань.

Всі труднощі створення мотивації полягають у тому, що вона належить до суб'єктивного світу студента і визначається його власними поривами й потягами, а викладач лише опосередковано впливає на неї, створюючи передумови і формуючи основу, на базі яких у студента виникає особистісне зацікавлення роботою. Викладач повинен добре знати своїх студентів, мотиви їх діяльності, а також весь арсенал мотиваційних засобів. Лише тоді можна створити стійку мотивацію, що гарантує прогрес в оволодінні іноземною мовою.

Серед чинників, що впливають на зниження рівня активності студентів на уроках англійської мови є наступні: індивідуальні фактори, що пов'язані з невпевненістю, низькою самооцінкою. Деякі студенти вважають свої мовні навички недосконалими та віддають перевагу мовчанню, ніж відповіді з помилками, проблемним є також високий рівень вимог, особливо для студентів з низькою самооцінкою.

Вирішення проблеми підвищення мотивації студентів КІІ ДонНТУ ми пов'язуємо з комплексним підходом, який повинен включати створення спеціальної системи завдань, виховні заходи та мінімізацію негативної мотивації. Всебічний комплексний вплив на мотиваційну структуру студента буде ефективнішим, аніж використання окремих його компонентів.

Загалом, всі методи підтримання стійкої мотивації до вивчення англійської мови за професійним спрямуванням можна поділити на дві групи: перша група – це психологічні прийоми та методи, до яких можна віднести індивідуальний підхід, демократичний тип спілкування, створення доброзичливого клімату в навчальному колективі; друга група – це методико-педагогічні методи, з яких можна виділити загальні дидактико-педагогічні методи: посиленість завдань та матеріалу, що вивчається, поступове зростання складності навчальних задач та вправ, а також особистий приклад викладача. І це дуже важливо, бо якщо викладач сам любить мову та отримує насолоду від її викладання, то він подає позитивний приклад студентам, стимулює їх зацікавленість і мотивацію.

Завдання повинні носити комунікативний творчий характер, що відповідає потребам майбутньої спеціальності. Використання спеціально відібраного матеріалу, який базувався б на врахуванні інтересів студентів, їх бажанні самостверджуватись як доросла особистість; включення для обговорення хвилюючих проблем при використанні комунікативних і творчих завдань робить навчання особистісно значимим, що є невід'ємним атрибутом високої мотивації.

Моделювання реальних життєвих ситуацій робить можливим використання мови як засобу, а не мети, що відповідає ситуації реального спілкування. В сучасній методиці широко розповсюдженою є думка, що роль викладача при виконанні комунікативних завдань не стільки зменшується, скільки змінюється. Викладач повинен створити умови для найбільш ефективного виконання за-

вдання, структуруючи його та задаючи перший імпульс. Викладач повинен також втручатись у роботу, коли виникає пауза, і робити це, в основному задаючи запитання.

Викладач повинен пропонувати завдання, які мотивують студентів підтримувати розмову, доки спеціально задану мету не буде досягнуто.

Більша концентрація уваги студентів на мотивованому неформальному спілкуванні, аніж на граматичних моментах, дає кращий результат, оскільки сама робота приносить задоволення.

Для підвищення мотивації вивчення англійської мови виконується наступна робота:

1) оновлюється програма викладання англійської мови;

2) підбираються аутентичні тексти, з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності студентів (з таких іноземних наукових журналів, як “New Scientist”, “The Economist” та ін);

3) оскільки передумовою успішного навчання студентів є спілкування, підбираються найсучасніші теми для обговорення. Таке спілкування здійснюється у формі бесіди, яка розглядається як особливий вид міжособистісної комунікації, що лежить між крайніми полюсами монологу та діалогу і являє собою діалогічне мовлення з додаванням монологів різних функціональних типів у діалог;

4) студентам пропонується професійно-орієнтована інформація для аудіювання з англійських сайтів в Інтернеті. Окрім аудіювання, студентам пропонуються науково-популярні фільми для перегляду, з подальшим їх обговоренням та виконанням вправ.

5) для вивчення граматики теоретичний матеріал презентується у найбільш зручній формі – у вигляді таблиць. Практичний матеріал представлений граматичними завданнями. Подається різноманітний спектр вправ: вправи на виправлення помилок (ці вправи створюють позитивну атмосферу, оскільки виправлення вже існуючих помилок не таке хвилююче, як їх створення), текстові вправи на пояснення вживання часів у певних реченнях, вправи з пропусками та інші, що сприяють розвитку вмінь та навичок грамотного письма та усного мовлення, необхідних для вивчення англійської мови. Для студентів третіх та четвертих курсів пропонуються тести TOEFL, які включають мовні та профільні знання і навички, необхідні, щоб підготуватися до складання іспиту з англійської мови для вступу в магістратуру.

Після проведених заходів при повторному анкетуванні були отримані результати про підсилення мотивації, підвищення інтересу до предмету «Англійська мова», подолання психологічних бар'єрів, зокрема: страху перед говорінням іноземною мовою та страху перед можливістю зробити помилку, створені умови, за яких студенти не об'єкти, а суб'єкти навчання.

Ми дійшли наступних висновків: атмосфера довіри й вимогливості, доброзичливої ділової критики, високого ступеня взаємодопомоги й відповідальності сприяє не тільки стимуляції підвищення рівня мотивації, а й підтриманню її на

стабільному високому рівні. Позитивна психологічна атмосфера багато в чому визначається рівнем комунікативної культури викладача.

Такі методичні прийоми, як: різноманітність засобів викладання та закріплення матеріалу, творчі завдання, ділові й рольові ігри та системний поточний контроль, який може бути не лише ефективним засобом перевірки знань та навичок, а й не менш дієвим способом підтримання мотивації, стимулюють зацікавленість студентів.

Розвиток у студентів стійкого інтересу до іноземної мови – процес багатогранний і тривалий. Викладачі ВНЗ повністю завершити його не можуть. Проте вони можуть і повинні більш глибоко та активно вирішувати завдання формування пізнавального інтересу студентів до англійської мови як засобу світової комунікації в умовах, підвищення ролі міжнародного спілкування і загального швидкого розвитку науки і техніки.

### ***Література***

1. Ігнатюк Н.А., Соловйова Н.Д. Активізація розумової діяльності студентів на практичних заняттях з іноземної мови. // Педагогіка вищої та середньої освіти. Збірник наукових праць. – Вип. №5. – Кривий Ріг: КДПУ, 2003. – с.302-305.
2. Кальницька К.О. Теорія мотивації А. Маслоу // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. - №3. – с.36-40.
3. Олексєєнко В.М. Інноваційні підходи в організації навчальної діяльності майбутніх інженерів // Теорія і практика управління соціальними системами. – Харків: НТУ «ХПІ», 2009. - №3. – с.32-41.